

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 05 november 2020

Remissvar: Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård SOU 2020:36

Socialdepartementet har gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Betänkandets förslag i korthet:

Utredningens samlade förslag, bedömningar och rekommendationer väntas bidra till bättre förutsättningar för en långsiktig utveckling där staten, regionerna och kommunerna kan arbeta tillsammans mot målen med hälso- och sjukvården och därmed skapa värde för patienten.

Detta görs genom att:

- Underlätta för regeringen att styra mer strategiskt, kunskapsbaserat och långsiktigt hållbart. En förbättrad uppföljning av statliga initiativ och ett mer strukturerat samarbete mellan myndigheterna bidrar till att skapa ett utvecklat underlag för regeringens beslut om nya insatser.
- Förutsättningar för att arbeta kunskapsbaserat lokalt i regioner och kommuner stärks bl.a. genom att staten fortsätter att utveckla sitt stöd. Mer fokus än i dag läggs på stöd till den kommunala hälso- och sjukvården.
- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård får långsiktiga förutsättningar att utvecklas genom att en överenskommelse sluts mellan stat, regioner och kommuner. Principer och strukturer för ett långsiktigt samarbete läggs fast där några centrala utgångspunkter är en gemensam målbild samt principer för prioriterings- och arbetsprocesser.

Våra kommentarer:

När det gäller stöd till förutsättningar att arbeta kunskapsbaserat på lokal nivå i Hälso- och sjukvården så delar vi analysen att en förstärkning av de grundläggande förutsättningarna att kunna arbeta kunskapsbaserat på lokal nivå är viktigt för att bygga ut ett gemensamt system för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård.

Utredningen menar att personalens möjligheter att hålla sig uppdaterad på aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet i form av fort- eller vidareutbildning, kompetensutveckling på arbetsplatsen eller liknande är avgörande för att aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet tillämpas. Vidare bedömer de att personalen idag har bristande förutsättningar till detta. Det nyligen inrättade Nationella vårdkompetensrådet ska långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom vården. Utredningen menar att personalens praktiska förutsättningar att utföra sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet är ett grundläggande behov för att tillförsäkra kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården. De föreslår därför att frågan om personalens förutsättningar att hålla sig uppdaterad på aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet behandlas inom det Nationella vårdkompetensråd som nyligen har inrättats och som kommer att arbeta med kompetensförsörjningsfrågorna. Akademikerförbundet SSR håller till fullo med utredningen i

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

deras analys och ser med oro på de bristande förutsättningar som ges inom vissa organisationer och tillstyrker utredningens förslag.

Vi anser också att ett stärkt stöd till kommunerna är både viktigt och absolut nödvändigt. Vi är positiva till både förslaget avseende att stärka de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) och förslaget att avsätta medel inom ramen för överenskommelsen om god och nära vård. RSS har en viktig roll i att stödja samverkan om kunskapsstyrning mellan kommuner och region. Även i betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag SOU 2020:47 konstateras att de regionala samverkans- och stödstrukturerna är central för kunskapsstyrningen inom socialtjänstens område och att regeringen bör hitta ett sätt att långsiktigt säkra dem.

Det är också viktigt att Socialstyrelsen utifrån sin rapportering till regeringen även får i uppdrag att återrapportera till kunskapsstyrningsstrukturerna, RSS, Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten och Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom Hälso- och sjukvård, i syfte att uppnå en helhet och samsyn.

Vi vill också poängtera behovet av att kommuner och regioner i större utsträckning bör ta fram och utnyttja gemensam kunskap istället för parallella satsningar.

Vi vill också lyfta fram att den hälso- och sjukvård som bedrivs i kommunerna är ofta i praktiken nära relaterad till det arbete som bedrivs inom socialtjänsten. Patientgrupper såsom äldre och personer med funktionsnedsättning berörs ofta av insatser från både den sociala omsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården. I den praktiska verksamheten är det ofta samma personal som utför både hälso- och sjukvårdsinsatser och socialtjänstinsatser.

Detta innebär att ur ett kommunalt perspektiv så är kunskapsstyrning i kommunal hälso- och sjukvård och kunskapsstyrning i socialtjänsten mycket nära relaterade. Samtidigt är socialtjänsten ett för kommunen större område än hälso- och sjukvården.

Mot bakgrund av detta har kommunernas arbete med kunskapsstyrning inom området vuxit fram med socialtjänsten i fokus.

Nuvarande Socialtjänstlag uttrycker dock inget krav på att socialtjänstens verksamhet eller kvalitetsarbete ska baseras på kunskap. Detta skiljer sig från hälso- och sjukvården där det är lagstadgat att patienten ska få sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som är av god kvalitet och som står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. I Socialstyrelsens instruktion anges däremot att Socialstyrelsen genom kunskapsstöd och föreskrifter ska bidra till att socialtjänsten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. I betänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag SOU 2020:47 föreslås att socialtjänstens verksamhet, i likhet med hälso- och sjukvården, ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Genomförs förslaget förstärks kommunernas förutsättningar att på ett likvärdigt sätt arbeta kunskapsbaserat inom både den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänstens verksamhet.

För övrigt delar vi också utredningens uppfattning om att det behövs en överenskommelse för strukturerad samverkan och skapande av strategi för ömsesidigt nyttjande av data. Det är också vår bedömning att detta är en mycket viktig del i arbetet för att säkerställa en framtida god och säker vård. Olika journalsystem och tillgång till data skapar svårigheter i samverkan och viktig information och dialog riskerar att missas/utebli.

Akademikerförbundet SSR vill framföra att det är av största vikt att samtliga besluts- och genomförandenivåer oavsett huvudman upplever att satsningen på en sammanhållen kunskapsstyrning är långsiktig. Att skapa de strukturella förutsättningarna tar tid men det som är mest resurskrävande är genomförande av nya arbetssätt. Nya arbetssätt ställer nya krav på både ledarskap och medarbetarskap och troligtvis även på hur budget och planeringsarbete drivs på såväl regional som kommunal nivå. Med en sådan omfattande satsning som kunskapsstyrningssystemet innebär, måste genomförandet också få ta den omställningstid som krävs.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Socialpolitisk chef

Vesna Jovic